

Posudek vedoucího práce k diplomové práci Bc. Diany Ziganshiné
„Займствованные наименования лица в русском языке начала XXI
века: семантика и функционирование“

Ve své diplomové práci se autorka zaměřuje na aktuální procesy přejímání cizích slov do ruštiny v oblasti substantiv označujících lidi. Popis je dělen na tři hlavní části: historický přehled o přejitích slov cizího původu do ruštiny, popis lexikálně-sémantických skupin takových slov v aktuální ruštině (opírá se o vlastní excerpci, provedenou na základě slovníků a je doplněna doplňuje korpusovou metodou) a popis některých jevů integrace takovýchto slov.

Úvod (Введение, s. 1-8) představuje základní problematiku vč. literatury a záměr práce. Kap. I (Иноязычные заимствования на разных этапах развития русского языка, s. 9-15) představuje přehled o některých historických procesech přejímání slov cizího původu, který začíná zavedením církevní slovanštiny do Rusí a pokračuje epochou Petra I., pracemi Sumarokova a sporem mezi Šiškovem a Karamzinem na začátku 19. stol., než pak končí několika poznámkami o procesech aktuálních na přelomu 20. a 21. stol. Kap. II obsahuje pod titulem „Лексико-семантические группы заимствований в современном русском языке“ (s. 16-40) jádro práce, autorka zde představuje výsledky svých excerpací ze slovníků a kontrastuje je s výsledky z Národního korpusu ruštiny. Materiál je prezentován v několika sémanticky definovaných skupinách („oblast společnosti a politiky“, „oblast ekonomie a financí“, „oblast vědy a techniky“ atd.) a nakonec rozdělen na dvě skupiny, skutečné neologismy („абсолютные неологизмы“) a slova, která existovala i před přelomem 20. a 21. stol., ale získala v tomto období nové významy, měnila se stylisticky, výrazně zvýšila frekvenci atd. („относительные неологизмы“), srov. tabulku na s. 39/40. Kap. III (s. 41-63) uvádí přehled o jevech integrace slova cizího původu do ruštiny, především na základě literatury, ale s použitím slov excerpovaných v rámci práce.

Na posuzované práci lze kladně hodnotit fakt, že autorka vypracovala zajímavé a aktuální téma a uvádí k němu široké spektrum literatury (ovšem bez zahraniční a obecně lingvistické literatury k tématu jazykový kontakt). Je si vědoma problematiky definice pojmu přejetí (srov. s. 2-3) a nespolehá pouze na konzultované slovníky, ale snaží se osvětlit problematiku přejímání pomocí korpusu.

Vztah Kap. I k celé práci zůstává relativně volný, navíc je historický přehled o přejitích do ruštiny podán eklecticky, celá řada důležitých kontaktních situací (ugrofínsko-ruský kontakt, turkicko-ruský kontakt, polsko-ruský kontakt) uvedeno není. Kromě už zmíněného bodu, že v práci související s jazykovým kontaktem by bylo žádoucí konzultovat odpovídající obecně-lingvistickou literaturu, lze konstatovat, že autorka dostatečně nehodnotí svou materiálovou bázi: neuvádí explicitně, kolik slov celkem vyexcerpovala, jak se na materiálu podílejí jednotlivé slovníky, jakou mají tyto slovníky koncepci, jaký je mezi nimi vztah a s jakým dopadem na materiál uvedený v práci je třeba na základě toho všeho počítat. Rovněž by bylo třeba popsat a kriticky hodnotit

použitý elektronický korpus: jaký typ informací lze od něho vzhledem k jeho skladbě čekat, co se popř. nemusí v něm projevit a kde by tedy výsledky práce mohly podléhat případným neurčitostem či nepřesnostem? V neposlední řadě by bylo žádoucí jednotlivé části práce úžeji spojit, doplnit více vnitřních odkazů atd.

Přes některé kritické poznámky lze zdůraznit podstatnou analýzu materiálu v předložené diplomové práci a celkově dobrý autorčin výkon. Doporučuji diplomovou práci „Заимствованные наименования лица в русском языке начала XXI века: семантика и функционирование“ Вc. Diany Ziganshiné k obhajobě a navrhuji v případě úspěšné obhajoby její hodnocení stupněm 2 – „velmi dobře“.

V Praze, dne 14. 1. 2020

(Markus Giger)